

The age of variegated sandy shales from the area of copper deposit in the Špania dolina Valley, Middle Slovakia

The paper is aimed for solution of the age of variegated sandy shales in the geologically complicated area of the Špania dolina copper deposit. Palynological investigation of sediments of the Špania dolina Member (in the sense of Vozárová and Vozár 1988) has enabled more detail analysis of studied sediments. We have ascertained, by the evaluation of microfloral assemblages and their correlation with assemblages from the Harmanec locality, the Lubietová locality (LU-1, 2, 3 boreholes) and the Choč Upper Permian, following facts:

a) Assemblages of sporomorphs from variegated Permian shales have Lower to Middle Permian age with dominated Cordaites, but the Upper Permian species of Lueckisporites genus are also present.

The main composition of sporomorphic assemblages is the following: Punctatisporites sp., Osmundacidites wellmani Couper, Nuskoisporites klausii Grebe, Lueckisporites virkkiae Pot.

Klaus. Marsupipollenites striatus (Balme et Henn.) Foster. Species of the Cordaitales order are present, e.g. Potonieisporites novicus Bharadw., Latensina triletes Alp.

The above assemblage of sporomorphs points out unambiguously the Permian age of sediments.

b) We assume, from the standpoint of sedimentation environment, lagoon or lake environment in alluvial lowlands with oscillation of dry and wet periods, but with predominant arid to semiarid climate.

c) Microflora from the Špania dolina Valley (Cordaites flora) can be correlated, in main features, with microflora of the Predajná formation (Lubietová).

d) The upper part of the Špania dolina Member has different microfloristic composition (Lueckisporites, Klausipollenites, Karpatisporites) and it can be correlated with the uppermost Choč Permian.

ZO ŽIVOTA SGS

Seminár Nové poznatky vo flyši Západných Karpát

Seminár usporiadala sedimentologická sekcia SGS 5. decembra 1989 na počesť 75. narodenín doc. RNDr. Zdenka Rotha, DrSc.

V úvodnom príhovore sa stručne načrtli životné osudy jubilanta s osobitným zreteľom na jeho vedeckú činnosť, ktorá prispela k výskumu Slovenska a poznaniu Karpát takou mierou ako práca málokterého iného geológa.

Z odborných prednášok na seminári prinášame stručné abstrakty:

Z. Roth, D. Procházková: Neotektonické pohyby ve střední Evropě a jejich vztah k seismogenezi

Neotektonické pohyby zahrnujú mladoterciárny vývoj epivarskej tabule v závislosti na vývoji Alp a Karpat, ktoré prenášajú do tabule africké tangenciálne napätia (Bergerat, 1987). Prvú hlavnú udalosť neotektoniky alpid v strednej Európe bola pyrenejská komprese alpid (40–36 Ma) provázená výrazným napätím i v jejich predpolí. Nasledovalo pyrenejské uvoľnenie (35–22 Ma) s príkrovovými pohyby alpid (Roth a Procházková, 1988b). V tabuli bol založený rýnsky, podkrušnohorský a j. príkop (Bergerat, 1. c.). Druhou hlavnou udalosťou je sávsko-starostýrská diferenciácia v alpidách (18–17 Ma): Karpaty – Dinaridy oddelila od Alp priečna zóna Kvarnerský záliv – Vídeň–Kroměříž, postupne rozevíraná k J. Podél ní se méně stlačovaný karpatsko-panonský blok začal sinistrálně vysouvat vůči Alpám k SV a vlevo pootáčet (Roth, 1980). Diferenciáci vyvolal zesílený coupling (spřažení) Alp s předpolím po eggenburgu. Při anexi části tabule Alpami (vznik helvetid) se fundament molasové pánve k pohybu Alp připojil a došlo k výzdvihu kerných pohoří Českého masívu (Roth a Procházková, 1. c.). Již za sávsko-starostýrské diferenciace alpid narazil centrální blok Západních Karpat na podsouvající se sudetsko-malenický práh tabule a začalo mírně levé pootáčení bloku charakteristické pro mladší

doštýrsko-moldavský vývoj Západních Karpat (14 Ma až recent). Sunutí čela Alp a Moravských Karpat spojeného s tabulí se zastavilo. Pokračuje odlepování platformního pokryvu („příkrov Jury“) a vzdouvání vogézske-schwarzwaldského dómu (Laubscher, 1987). Sudetsko-malenický práh se pod náporom Karpat, který na sv. Moravě a v Polsku pokračuje (Žeberská a Ambrož, 1955; Liszkowski, 1982), ohýbá (Krs, 1982) a posouvá k SV (Thurm et al., 1977) za vzniku s prahem rovnoběžných poklesů (Hornomoravský úval; Roth a Procházková, 1988; Coubal, 1989) a bazaltových výlevů (Nízký Jeseník, Železnobrodsko; Shrubený et al., 1986). Levým pootáčením karpatsko-panonského bloku klesá vídeňská a podunajská pánev (Roth, 1980). Sunutí Jižních Alp k S přechází z drávkové linie na diagonální posuny Mur–Leitha–Žilina a rábskou linií – revúcko-závrivské zlomy. Východně od Žiliny ústí do podélné stavby vnějších Karpat (Roth a Procházková, 1. c., Procházková a Roth, 1989). Spřažení (coupling) centrálního bloku Západních Karpat s podsunutým sudetsko-malenickým prahem se projevuje výzdvihem a klopením jaderných pohoří (Grecula a Roth, 1978). Seismogenní jsou zlomové kraje kerných polí.

Z. Stráník, O. Krejčí, R. Marschalko, E. Menčík, M. Vůjta: Základní rysy geologie bělokarpatské jednotky a její postavení v rámci magurského flyše

Bělokarpatská jednotka je týlovou faciálně-tektonickou strukturou magurského flyše. Na JZ mezi Sobotištěm a Skalici se vynořuje zpod neogénu vídeňské pánve a na SV končí mezi údolím Biele Vody a Marikovského potoka. Na SZ se stýká s vnějšími jednotkami magurského flyše, na JV s bradlovým pásmem. V bělokarpatské jednotce jsou vymezovány litofaciální vývoje hluký a vláský, spojené přechody. Nově vymezený vývoj kopanický (Stráník, Menčík, Krejčí, 1988) přiřazujeme k bradlovému pásmu. Bělokarpatská jednotka pokračuje smě-